

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/67/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118204043
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8118204043.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom PhD. v právnej veci žalobcu: H. P., X.. X.X.XXXX, L. Z. XXX, XXX XX Z., právne zastúpený JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava 811 09, IČO: 35 807 598, právne zastúpený JUDr. Katarínou Hegedúšová, advokát, s adresou na doručovanie Pribinova 25, 811 09 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 528 Eur takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 100 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.
- III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 17.4.2018 domáhal od žalovaného zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 528 eur. Žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 25 C 104/2016 rozsudkom zo dňa 17.10.2016 bol úspešný v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Co 19/2017 dňa 8.2.2018. Ako spotrebiteľ si uplatnil satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv, proti čomu sa musel brániť podaním pôvodnej žaloby. Primerané zadostučinenie má naplniť požiadavku účinného, sankčného, odradzujúceho prostriedku ochrany, aby sa dodávateľ už nedopúšťal recidívy, ale má mať aj funkciu relutárnu. Žiadal priznať aj náhradu trov konania.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Vyslovil názor o absencii dôvodu a výšky zadostučinenia. Uviedol, že neexistuje žiaden dôvod na priznanie žalovanej sumy s tým, že žalobca neodôvodnil vznesený nárok, pričom je potrebné prihliadať aj na závažnosť ujmy. Dôvodil, že priznanie finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak. Namietal zneužívanie inštitútu primeraného zadostučinenia. Inštitút primeraného zadostučinenia by nemal slúžiť na duplicitné uplatnenie práva. Navrhol žalobu zamietnuť.

3. Podľa § 297 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len Cs.p.) súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur.

4. Podľa § 219 ods. 3 C.s.p. vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie všetkými dôkaznými prostriedkami, ktoré súdu predložili alebo označili účastníci konania. Dokazovanie vykonal žalobou, rozhodnutiami všeobecných súdov označených stranami, vyjadrením žalovaného, ako aj ďalším spisovým materiálom.

6. Dňa 25.9.2018 tunajší súd vyhlásil rozsudok, ktorým žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 300 eur, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal oproti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. Proti tomuto rozsudku sa odvolal žalovaný, ktorý uviedol, že žalobkyňa konala v rámci kontraktčného postupu ľahostajne a o úver požiadala celkovo 14-krát. Výšku primeraného zadosťučinenia odvodzovala len od výšky bezdôvodného obohatenia. Uviedol, že konania sa iniciované viac - menej zo strany jej právneho zástupcu, pričom medzi totožnými stranami sporu je vedených na tunajšom súde 20 konaní. Dôvodil, že žalobkyňa si zmluvu neprečítala a navrhol vyhovujúci výrok rozsudku zrušiť.

8. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadрила.

9. Odvolací súd uznesením zo dňa 12.2.2019 č. k. 9 Co 178/2018-53zrušil rozsudok vo vyhovujúcom rozsudku a vo výroku o trovách a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konania a nové rozhodnutie. Svoje rozhodnutie odvolací súd odôvodnil tým, že sankčná stránky finančného zadosťučinenia má len vedľajší dôsledok, nakoľko na účely represie slúžia iné odvetvia práva. Konštatoval absenciu kvalifikačných kritérií týkajúcich sa primeranosti finančného zadosťučinenia z pohľadu kvalitatívneho i kvantitatívneho. Uložil súdu prvej inštancie vziať na zreteľ princíp primeranosti a spravodlivosti.

10. Súd prvej inštancie opätovne preskúmal obsah spisu a zistil tento skutkový stav:

11. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 25 C 104/2016-49 zo dňa 17.10.2016 v právnej veci žalobcu H. P., X.. X.X.XXXX proti žalovanému POHOTOVOSŤ, s.r.o. súd rozhodol, že žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenia vo výške 528 eur, určil neprijateľnosť tam uvedenej zmluvnej podmienky a žalobcovi zároveň priznal oproti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

12. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Co 19/2017 zo dňa 8.2.2018 bol vyššie uvedený rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený a žalobcovi bol voči žalovanému priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

13. Na základe zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzatvára:

14. Je nepochybné, že vyššie uvedená úverová zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou s poukazom na § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

15. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

16. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z. osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

17. Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

18. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech

zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

19. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

21. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

22. Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

23. Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

24. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

25. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z. z. možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

26. V prejednávanej príhode však možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení pôžičky a teda k strate finančných prostriedkov. Pri finančných službách je odopreté plnenie veriteľovi na základe jeho žaloby výlučne z dôvodu, že sa vyžaduje bez platného právneho dôvodu (nedostatok zmluvnej náležitosti) alebo ide o nekalú obchodnú praktiku, príp. neprijateľnú zmluvnú podmienku. Z uvedeného teda nepochybne vyplýva, že žalovaný zneužil svoje postavenie tým, že zmluva nemala podstatné náležitosti a do zmluvy zahrnul aj neprijateľnú zmluvnú podmienku - administratívny poplatok bez reálneho plnenia. Žalovaný sa na základe zmluvy o úvere s takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou snažil od žalobcu získať financie bez protihodnoty.

27. Žalobca musel aktívne uplatňovať svoje práva podaním žaloby a súd v prejednávanej veci s prihliadnutím na vyššie uvedené dospieva k záveru, že výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa môže, ale aj nemusí, zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila.

28. Pri výklade § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba akcentovať, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (Bez toho, aby ujma nastala alebo čo len hrozila. Postačuje spôsobilosť porušenia práva alebo povinnosti viesť k ujme spotrebiteľa.), tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný (arg. „má právo“). Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z. z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva spôsobom, ktorý môže privodiť ujmu spotrebiteľovi je potrebná určitá intenzita.

29. Spôsobom vyššie uvedeným určenú výšku peňažného zadosťučinenia súd považuje za primeranú a dodávateľ má jednoduchú možnosť jej plateniu, prípadne aj iným zodpovednostným následkom sa v iných úverových prípadoch vyhnúť, a to tým, že bude podnikat' v rámci pravidiel stanovených právnymi predpismi SR.

30. Súd prvej inštancie súc viazaný právnym názorom odvolacieho súdu po zrušení veci mal za úlohu opätovne prehodnotiť výšku náhrady primeraného finančného zadosťučinenia, nakoľko aj odvolací súd v podstate považoval základ nároku za daný. Vzhľadom na to, že žalovaný si vo vzťahu k žalobkyni uplatňoval na základe absencie zmluvných podmienok, resp. ich neprijateľnosti bezdôvodne sumu 528 eur, ktorá bola žalobkyni právoplatne priznaná, vyvolal u nej stav právnej neistoty, ktorý mohla/musela riešiť podanou žalobou.

31. Súd prvej inštancie ďalej dôvodí, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak (hoci aj minoritne) funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

32. Je potrebné tiež akcentovať, že napriek množstvu sporov prebiehajúcich medzi totožnými stranami na tunajšom súde, nemožno „ukracovať“ v tomto konaní žalobkyňu (v kontraktačnom procese dlžnícku) od možnosti domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia. Napokon bol to v tomto konaní žalovaný (v kontraktačnom procese veriteľ), kto niekoľkonásobne porušil spotrebiteľského práva, preto musí znášať aj riziko multiplikačného žalobného efektu, všetko vo svetle toho faktu, že je to žalobca, kto je pri iniciácii sporu tzv. dominus litis. Úspešnosť žalobkyne v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia nebola sporná, teda došlo k naplneniu hypotézy právnej normy viazanej na inštitút primeraného zadosťučinenia.

33. Súd preto považoval, ako je uvedené vyššie, za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 100 eur a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobkyne ako spotrebiteľa, ktoré nemusí byť v rovnakej numerickej vyjadrenej výške, ako ujma, ktorá hrozila. Súd preto, viazaný názorom odvolacieho súdu, priznal žalobkyni reflektujúcu zásadu primeranosti a spravodlivosti primerané zadosťučinenie za porušenie jej spotrebiteľských práv vo výške, ktorá predstavuje sotva 19 % z už právoplatne priznaného finančného zadosťučinenia.

34. Súd prvej inštancie akcentuje aj fakt, že účelom priznania primeraného finančného zadosťučinenia pri porušení práv nemá byť na jednej strane len odradenie dodávateľa od takýchto praktík, ale na druhej strane nemá byť ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu sporu.

35. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

36. Podľa § 255 ods. 2 C.s.p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

37. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto má žalobca voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Pre výpočet trov právneho zastúpenia sa bude vychádzať z výšky priznanej sumy, pretože žalobca bol úspešný v základe nároku, ktorého výška záležala na posúdení súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa

jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.